

Malih trgovcev več, delež pozitivno poslujočih se zmanjšuje

Monitor malih trgovcev Vsak peti ima blokiran račun

LJUBLJANA – Makroekonomske spremembe in gospodarsko-finančna kriza so močno vplivale na gospodarske trende v slovenski trgovini, zlasti na male trgovce, družbe, ki se po zakonu o gospodarskih družbah prištevajo med mikro in male. Prav teh je v strukturi trgovskega sektorja največ.

MAJA PRIJATELJ

Septembra objavljeni *Monitor majhnih trgovcev – včeraj, danes in jutri* Gospodarske zbornice Slovenije – Podjetniško-trgovske zbornice je analiziral sektor malih trgovcev v zadnjih petih letih. Konec letošnjega avgusta je bilo v trgovskem sektorju registriranih 26.940 aktivnih gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov. Malih trgovcev je bilo 23.337, velikih 329. Kar polovica vseh je bila v dveh največjih slovenskih regijah, Osrednjeslovenski in Podravske. Največ podjetij je bilo registriranih v dejavnostih nespecializirano posredništvo pri prodaji raznovrstnih izdelkov (5888), vzdrževanje in popravila motornih vozil (2837) in nespecializirana trgovina na debelo (1976).

Po večletni pozitivni rasti je »nataliteta« malih trgovcev lani padla na 1,52, kar pomeni, da se je na vsako umrlo podjetje rodilo 1,5 novega. Največ jih je bilo iz dejavnosti nespecializirano posredništvo pri prodaji raznovrstnih izdelkov in trgovine na drobno po pošti ali internetu. Napoved 1,8-odstotne rasti natalitete za letošnje in prihodnje leto je treba jemati z zadržkom, saj spodbude za samozaposlovanje, ki povečujejo število novih podjetij, ne pomenijo nujno aktivnega gospodarskega udejanjanja.

Po letu 2008 je delež trgovcev z blokiranimi računi strmo naraščal. Letos bo predvidoma okoli 23 odstotkov vseh trgovcev imelo težave z blokiranimi računi, kar pomeni, da ima blokiran račun skoraj vsak peti mali trgovec. V trgovini na drobno v specializiranih prodajalnah s kruhom, pecivom, testeninami in sladkornimi izdelki je imela račune blokirane več kot polovica podjetij.

Povečuje se tudi število stečajev, prisilnih poravnjav in likvidacij. Do konca leta je predvidenih še

Mali trgovci lahko preživijo le s posebno zgodbo in povezovanjem.
FOTO TADEJ REGENT

142 novih insolvenčnih postopkov malih trgovcev (leta 2006 jih je bilo 66) in pet postopkov velikih.

Tržni delež malih in velikih trgovcev je bil v obdobju 2006–2010 stabilen in se je gibal okoli 65 odstotkov v korist velikih trgovcev. V obeh segmentih pa se je po letu 2007 začel zmanjševati delež podjetij, ki poslujejo pozitivno. Leta 2006 je pozitivno poslovalo 78 odstotkov malih trgovcev (in 85 odstotkov velikih), lani 70 odstotkov (in 75 odstotkov velikih).

Malim trgovcem so se prihodki iz prodaje najbolj zmanjšali leta 2009 (za 15 odstotkov). Še bolj sta jim padla dobiček pred obrestmi in davki ter bruto dobiček (za 45 odstotkov). Po napovedih analize se ti kazalniki letos ne bodo bistveno izboljšali. Padec prodaje je za sabo potegnil kazalnike donosnosti in gospodarnosti poslovanja ter število zaposlenih in ustvarjeno dodano vrednost na zaposlenega. Leta 2008 je bilo pri malih trgovcih 48.094 zaposlenih, lani 45.811. Dodana vrednost na zaposlenega je že od leta 2006 pod slovenskim povprečjem. To je bilo lani okoli 35.000 evrov, v dejavnosti malih trgovcev pa dobrih 30.000 evrov. Mali trgovci so v povprečju tudi za šest odstotkov bolj zadolženi od velikih. Ne glede na slabe gospo-

darske razmere je povprečna bruto plača zaposlenih v panogi naraščala. Leta 2006 je znašala 998 evrov, lani 1259 evrov.

Ugotovitve *Monitorja* nakazujejo prihodnje gibanje malih trgovcev: število podjetij in podjetnikov v sektorju trgovine se povečuje; kupna moč in potrošnja pa se kratkoročno ne bosta povečevali; pričakovati je povečanje števila blokiranih in insolvenčnih trgovcev ter zmanjševanje deleža pozitivno poslujočih podjetij. Izračunano je bilo tudi tveganje propada malih trgovcev v prihodnjih 12 mesecih. To je 40 odstotkov večje kot pri velikih trgovcih, hkrati pa je celoten segment pod povprečjem gospodarstva, ki se giblje med 42 in 43 točkami (0 točk pomeni propad podjetja, 100 točk nično tveganje zanj).

Prihodnjič v Zelenem Delu

Prihodnji teden bo v znamenju do okolja prijaznejše mobilnosti. Gorivo se da prihraniti že z varčno vožjo avtomobila. Podjetja pa že gredo v elektrifikacijo in plinifikacijo.